

DOI 10.31651/2524-2660-2020-3-254-260
ORCID 0000-0002-1554-2019

ШЕВЧЕНКО Руслан Іванович,

кандидат військових наук, доцент кафедри тактики та загальновійськових дисциплін,
Інститут Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія»
e-mail: ivanonifrich@gmail.com

УДК 378:37.018.8 : 355-051(045)

**МЕТОДИЧНИЙ КОМПОНЕНТ СИСТЕМИ СТУПЕНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
ОФІЦЕРІВ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ**

На підставі аналізу нормативно-правових документів та нарративних джерел щодо здійснення ступеневої освіти в закладах освіти виокремлено методичний компонент як один із структурних компонентів системи ступеневої підготовки майбутніх офіцерів Військово-морських сил у вітчизняних закладах вищої військової освіти та представлено його характеристики в контексті основних положень Типового базисного навчального плану підготовки командного складу у системі спеціальної військової освіти. Відповідно до мети статті

(виокремити та окреслити методичний компонент системи ступеневої підготовки майбутніх офіцерів Військово-морських сил) зазначено, що методичний компонент разом із професійним військово-морським, лідерським, мовним (комунікативним), інформаційно-аналітичним є структурними компонентами системи ступеневої підготовки майбутніх офіцерів Військово-морських сил. Методичний компонент передбачає розробку та впровадження технологій і методик виконання поглиблених навчальних завдань і програм навчальних курсів спеціальної

військової освіти для підготовки командного складу, що є важливим елементом зміцнення оперативної сумісності між збройними силами країн-членів НАТО та країн-партнерів. Окреслено основні принципи, які складають основу проектування технологій / методик підготовки майбутніх офіцерів Військово-Морських Сил в умовах ступеневості освіти. Зазначено етапи системи спеціальної військової освіти та їх розділи: «Професія кадрового військового», «Командування, командні навички та етика», «Оборонні дослідження і проблеми забезпечення безпеки». Й надано характеристику кожного з них. Зазначено, що методичний компонент являє собою комплекс методичного забезпечення освітньо-професійної підготовки майбутніх військово-морських фахівців, який передбачає технології, методики та змістовий блоковий / модульний розподіл інформаційного контенту, що супроводжується практичними та контрольними завданнями завданнями поглибленого типу (ускладненими) задля формування необхідних професійно-прикладних компетентностей.

Ключові слова: Військово-Морські Сили; Збройні Сили України; ступенева підготовка; підготовка командного складу; типовий базисний навчальний план; методичний компонент.

Постановка проблеми. Важливим завданням ступеневої підготовки майбутніх офіцерів військово-морських сил у закладах вищої освіти України є розвиток методичного забезпечення освітнього процесу. Йдеться про необхідність позбавити ці установи від невластивих їм функцій, оптимізувавши їх організаційну структуру та матеріально-технічне забезпечення, забезпечивши мотивацію успішної / ефективної діяльності викладачів. Зазначимо, що лише вдосконалення освітнього процесу, яке не потребує значних матеріальних витрат, в сучасних умовах залишається єдиним можливим шляхом підвищення якості підготовки фахівців. Одним з найважливіших кроків у цьому напрямі має стати формування науково-обґрунтованої методики розробки програм спеціальної підготовки, які відповідають не тільки вимогам сучасності, а й перспективам розвитку флоту.

Питання ступеневої підготовки військових моряків присвячено авторські наукові дослідження [1; 2], здійснювані в контексті комплексного фундаментального дослідження системи ступеневої підготовки військових моряків у вітчизняних закладах вищої військової освіти.

Для окреслення ступеневості підготовки значущими вбачаємо дослідження С. Беляєва, О. Дубасенюк, Є. Хрикова щодо рівневості системи (система є цілісною, ієрархічною при наявності зв'язків між освітніми рівнями, зникнення яких призводить до руйнації структури освітнього процесу); В. Аніщенко, С. Вітвицької,

М. Кулакової, О. Ставицького щодо ступеневої підготовки як дворівневої системи вищої освіти (бакалаврат і магістратура).

Мета статті – виокремити та окреслити методичний компонент системи ступеневої підготовки майбутніх офіцерів Військово-морських сил в закладах вищої військової освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ступенева підготовка майбутніх офіцерів ВМС ЗСУ знаходить свою трактовку в керівних документах, які визначають стратегічні напрями розвитку військової освіти та військової практики. Відповідно до положень Концепції підготовки Збройних Сил України підготовка курсантів у закладі вищої освіти являє собою освітній процес за відповідними рівнями вищої освіти для подальшої служби на посадах офіцерського складу з метою задоволення потреб Збройних Сил України та інших, утворених відповідно до законів України, військових формувань [1].

У Наказі Міністерства оборони України «Про затвердження Положення про особливості організації освітньої діяльності у вищих навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти» наголошується, що освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої та післядипломної військової освіти і науки, що провадиться у закладах вищої освіти України через систему науково-методичних, педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та набуття компетентностей особами, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості. Освітній процес базується на принципах науковості, гуманізму, демократизму, послідовності та безперервності [4]. Основні засади ступеневої військової освіти виокремлено в дослідженнях М. Нещадима [5].

Отже, вказівка на необхідність «послідовності та безперервності» освітнього процесу підсилює необхідність системи ступеневої підготовки майбутніх офіцерів ВМС ЗСУ у вітчизняних закладах освіти. На практиці підготовка майбутніх офіцерів тактичного рівня ВМС ЗСУ здійснюється в Україні в Національному університеті «Одеська морська академія» (НУ ОМА) за такими ступенями: молодший бакалавр (Відділення військової підготовки Морехідного коледжу технічного флоту НУ ОМА), бакалавр, магістр (Інститут Військово-Морських Сил НУ ОМА).

Виокремлюючи структурні компоненти системи ступеневої підготовки майбутніх офіцерів ВМС автором акцентовано увагу

на таких: професійним військово-морський, лідерський (Будапешт, 2020), мовний (комунікативний), інформаційно-аналітичний, методичний, які є взаємопов'язаними та компліментарно-інтегрованими. Схарактеризуємо більш детально методичний компонент відповідно до мети статті.

Окреслюючи методичний компонент, звернімося до «Типового базисного навчального плану (ТБНП) підготовки командного складу в системі спеціальної військової освіти» (2011), розробленого групою педагогів окремих країн-членів НАТО під егідою Академії Збройних сил Канади за дорученням НАТО. Завданням даного документа є надання країнам-партнерам допомоги в вигляді поглиблених навчальних завдань і

програми навчальних курсів спеціальної військової освіти для підготовки командного складу, що є важливим елементом зміцнення оперативної сумісності між збройними силами НАТО і її партнерів [6].

Типовий базисний навчальний план підготовки командного складу у системі спеціальної військової освіти передбачає три етапи: – підготовка сержантсько-старшинського складу; – підготовка молодшого офіцерського складу; – підготовка середнього офіцерського складу. Кожний з цих етапів містить три розділи – професія кадрового військового, командування, командні якості, етика, оборонні дослідження та проблеми забезпечення безпеки (табл. 1) [7].

Таблиця 1

Типовий базисний навчальний план
підготовки командного складу у системі спеціальної військової освіти

Розділ ТБНП	Блоки розділу ТБНП	Технології і методики навчання та оцінка
<i>I. Етап підготовки сержантсько-старшинського складу</i>		
Розділ 1: Професія кадрового військового	Блок 1.2 Вступ до військової справи	Лекції, дискусії, іспити, аудиторні вправи, семінарські заняття у малих групах, самостійні письмові роботи
	Блок 1.3 Вступ у тактику бойових дій	Слухачі отримують інструкції і беруть участь в обговоренні та у виконанні вправ на прийняття рішень; оцінка здійснюється на підставі дій слухачів у відповідних їхній підготовці тактичних іграх на ухвалення рішення, а також на підставі спеціальних тестів і активності у всіх видах діяльності
	Блок 1.4 Вступ в організацію бойових дій	
Розділ 2: Командування, командні якості, етика	Блок 2.1 Вступ до військової етики	Лекції, обговорення, аналіз конкретних ситуацій
	Блок 2.2 Військове керівництво	
	Блок 2.3 Вступ у командування та управління	Лекції, аналіз конкретних ситуацій, групова дискусія та практичні вправи
	Блок 2.4 Вступ до права збройних конфліктів	Лекції, дискусії, аналіз конкретних ситуацій, пробне моделювання, вправи на прийняття рішень
Розділ 3: Оборонні дослідження і проблеми забезпечення безпеки	Блок 3.1 Вступ до військової думки та військової історії	Лекції, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, виїзди на ТВД, перегляд та аналіз фільмів
	Блок 3.2 Вступ до проблеми комунікації та взаємовідносин із ЗМІ	Лекції, пленарні дискусії, аналіз прикладів з життя, перегляд фільмів
	Блок 3.3 Основи управління ресурсами	Лекції спеціалістів-практиків, семінари, аналіз конкретних ситуацій, вправи та аудиторне моделювання
	Блок 3.4 Міжнародна та національна безпека	Лекції, дискусії, аналіз конкретних ситуацій
	Блок 3.5 Військово-цивільні відносини: інтеграція військових у суспільство	Лекції спеціалістів-практиків, семінари, аналіз конкретних ситуацій, вправи та аудиторне моделювання
<i>II. Етап підготовки молодших офіцерів</i>		
Розділ 1: Професія кадрового військового	Блок 1.1 Комплексний підхід	Лекції, аналіз конкретних ситуацій, групова дискусія і практичні вправи
	Блок 1.2 Військові операції	Лекції спеціалістів-практиків, семінари, аналіз конкретних ситуацій і виконання вправ
	Блок 1.3: Процес штабного планування / основи тактики і планування	
	Блок 1.4 Можливості різних родів військ / вступ в об'єднані сили і засоби	Лекції, аналіз конкретних ситуацій

Розділи ТБНП	Блоки розділу ТБНП	Технології і методики навчання та оцінка
Розділ 2: Командування, командні якості, етика	Блок 2.1 Етика кадрових військових	Викладання повинно містити лекцію з ознайомлення з етикою, аналіз конкретних ситуацій (наприклад, фільму "Врятувати рядового Райана") і групову дискусію
	Блок 2.2 Організаційна культура і командні якості	Методика викладання містить у собі лекції, аналіз конкретних ситуацій, групову дискусію і практичні вправи
	Блок 2.3 Командування і управління	Лекції, аналіз конкретних ситуацій, групові дискусії і практичні вправи
	Блок 2.4 Право збройних конфліктів	Процес викладання містить лекції спеціалістів-практиків, семінари, аналіз конкретних ситуацій і виконання вправ
Розділ 3: Оборонні дослідження і проблеми забезпечення безпеки	Блок 3.1 Теоретичні основи ведення бойових дій	Лекції, аналіз конкретних ситуацій, групові дискусії
	Блок 3.2 Комунікація і засоби масової інформації	Методика викладання містить у собі лекції, аналіз конкретних ситуацій, групові дискусії й практичні вправи. Варто заохочувати активність учасників і надавати їм можливість задавати питання. Інтерв'ю проводяться в рамках реальних інтерв'ю за участю професійних журналістів
		За індивідуальними інтерв'ю повинні спостерігати журналіст із мікрофоном і оператор з камерою. Інші члени підгрупи в цей час дивляться інтерв'ю однокурсників по телебаченню в окремому приміщенні. Кожне інтерв'ю обов'язково повинне бути записане на магнітофон і на CD або DVD для його передачі відповідному слухачеві
	Блок 3.3 Управління ресурсами: особовий склад	Лекції, дискусії, аналіз конкретних ситуацій
	Блок 3.4 Міжнародна безпека	Лекції, обговорення, аналіз конкретних ситуацій
	Блок 3.5 Військово-цивільні відносини	Слухачі проходять курс і беруть участь у дискусії з фундаментальних принципів, які лежать в основі кожної теми. Після періоду навчання (лекційного курсу) в кінці модуля повинно бути проведено обговорення у підгрупах
Блок 3.6 Повага до культури і традицій інших народів	Методика викладання містить лекції, аналіз прикладів із життя (Сомалі, Ірак, Афганістан), групову дискусію і практичні вправи	
<i>III. Етап підготовки офіцерів середньої ланки</i>		
Розділ 1: Професія кадрового військового	Блок 1.1 Комплексний підхід до підготовки і проведення військових операцій	Самостійне вивчення матеріалу, лекції, дискусії, виїзди на місцевість, аудиторні заняття, моделювання, робота і обговорення в малих групах, наукові статті і самостійні письмові роботи
	Блок 1.2 Оперативне планування і підготовка військових операцій	
	Блок 1.3 Оперативні функції, завдання і спроможності	
	Блок 1.4 Оперативна розвідка	
	Блок 1.5 Інформаційні операції	
Розділи ТБНП	Блоки розділу ТБНП	Технології і методики навчання та оцінка
Розділ 2: Командування, командні якості, етика	Блок 2.1 Етика	Самостійне вивчення матеріалу, лекції, дискусії, виїзди на місцевість, аудиторні заняття, моделювання, робота і обговорення в малих групах, наукові статті і самостійні письмові роботи
	Блок 2.2 Командні якості	
	Блок 2.3 Командування і управління	
	Блок 2.4 Право збройних конфліктів	

Розділ ТВНП	Блоки розділу ТВНП	Технології і методики навчання та оцінка
Розділ 3: Оборонні дослідження і проблеми забезпечення безпеки	Блок 3.1 Військова історія і теорія: еволюція оперативного мистецтва	Самостійне вивчення матеріалу, лекції, дискусії, виїзди на місцевість, аудиторні заняття, моделювання, робота і обговорення в малих групах, наукові статті і самостійні письмові роботи
	Блок 3.2 Системи зв'язку і комунікації	
	Блок 3.3 Об'єднане і багатонаціональне тилове забезпечення і управління ресурсами	
	Блок 3.4 Міжнародна безпека	
	Блок 3.5 Формування політики національної безпеки та її структура	
	Блок 3.6 Військово-цивільні відносини	
	Блок 3.7 Сучасна оперативна обстановка	
	Блок 3.8 Управління діями в умовах кризи	

Прим.: терміни таблиці подано у формулюванні розробки фахівців Збройних Сил України.

На основі даних таблиці розробляються / впроваджуються в освітній процес вищих військових навчальних закладів країн-членів НАТО педагогічні / освітні технології, методики навчання, що пропонується використовувати при підготовки командного складу в системах військової освіти країн-партнерів.

Фактично в ТВНП йдеться про методичні основи підготовки магістрів, які вже мають необхідні командирські і загальнонаукові знання і навички. Згідно з цим документом, основу системи формування офіцерських кадрів становить принцип модульної побудови змістової компоненти (навчальні курси об'єднані в блоки, які, в свою чергу, корелюються з цілями освітньої / освітньо-наукової програми).

Кожен етап, у свою чергу, складається з трьох розділів: «Професія кадрового військового», «Командування, командні навички та етика», «Оборонні дослідження і проблеми забезпечення безпеки». Перший розділ передбачає удосконалення у майбутніх офіцерів тих навичок і компетентностей, яких потребує їх військова спеціальність. Йдеться про розширене викладання предметів, пов'язаних із специфікою професії кадрового військового (в даному випадку – офіцера ВМС ЗСУ). Другий розділ «Командування, командні якості і етика» присвячений ключовим складовим і лідерським командним якостям і, що також важливо, питанням етики, що лежать в основі військової професії і ведення військових дій. Останній розділ «Оборонні дослідження і проблеми забезпечення безпеки» присвячений стратегічним питанням і, зокрема, положенню збройних сил в суспільстві та їх

служінню державі. Крім того цей розділ надає курсантам певне уявлення про компоненти, що визначають міць держави, про вплив динамічної геополітичної ситуації на питання війни і миру.

Безумовно, що зміст підготовки магістрів може мати і інші розділи, які вже використовуються у військових закладах вищої освіти ЗСУ, однак впровадження даних напрямків підготовки має стати основою формування офіцерського корпусу ВМС ЗСУ, дасть можливість на новому рівні взаємодії співпрацювати з країнами НАТО, вирішуючи питання військової освіти майбутніх офіцерів.

Методичний компонент забезпечує застосування / впровадження в освітній процес технологій і методик, базованих на таких основних принципах їх проектування:

– концептуальність – педагогічній технології / методиці має бути властива опора на певну наукову концепцію, що передбачає філософське, психологічне, дидактичне та соціально-педагогічне обґрунтування досягнення освітніх цілей;

– гармонізація цілей, змісту і дидактичного процесу, тобто єдність навчання, виховання та розвитку, з однієї сторони, і системність з іншої. При цьому системність розуміється як у плані представлення самої навчальної дисципліни, так і в широкому змісті, у плані цілісної системи освіти з усіма її частинами;

– відтворюваність і гарантованість результатів – наявність діагностичних цілей, наявність логічно зв'язаної системи етапів, що веде від цілей до завдань і результатів;

– фундаментальність, що передбачає навчання великими змістовими блоками базовому, основному змісту навчальної дисципліни. Фундаменталізацію навчання звичайно розуміють, як навчання природно-математичним дисциплінам, але це поняття містить у собі значно більш широкий зміст, адже кожна дисципліна містить у собі базову сутнісну інформацію, на основі якої можна розширювати знання в певній галузі, постійно поповнювати їх самостійно, але маючи обов'язково ті знання, які утворять її фундамент. Навчання великими блоками знижує навантаження на пам'ять і розширюють границі мислення, що важливо для майбутніх офіцерів;

– культуровідповідність – навчати відповідно до сучасного рівня розвитку культури з урахуванням сучасних можливостей навчання (комп'ютерів, засобів мультимедіа, ІКТ) та рівня загальної і військової культури, що сприяє забезпеченню виконання службових обов'язків в умовах, які часто змінюються, що створює конкретну професійну ситуацію;

– гуманітаризація і гуманізація навчання – пов'язані із введенням у перелік дисциплін, що вивчаються у військовому ЗВО, гуманітарних дисциплін, або суспільних наук (історія, психологія, педагогіка, соціологія тощо), та людиноцентричного підходу до організації освітньо-професійної підготовки, що, у свою чергу, сприяє формуванню високоморальної особистості майбутнього офіцера;

– адаптивність до психологічних особливостей тих, хто навчається, та рівня їхньої навчальної підготовки;

– безперервність освіти – підготовка випускників до необхідності вдосконалювати свої професійні якості протягом всього життя передбачає, що викладач у своїй технології приділяє достатньо уваги організації самостійної роботи тих, хто навчається, будуючи свою технологію з урахуванням дидактичного принципу переходу від навчання до самонавчання;

– інноваційність технології як продукту творчої діяльності викладача щодо забезпечення гарантованого досягнення результатів навчання;

– спрямованість на інтенсифікацію процесу навчання;

– варіативність проектування навчальної технології, що залежить від індивідуального стилю викладача;

– зворотного зв'язку – наявність системи контрольних завдань, адекватних цілям,

наявність алгоритму контролю (види, цілі, частота, способи контролю).

Зазначені позиції знайшли відображення в Положенні про організацію освітнього процесу в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія» [8].

Логічно, що ці принципи мають бути в основі проектування технологій / методик для лише для підготовки офіцерів тактичного рівня, зокрема майбутніх офіцерів Військово-Морських Сил Збройних Сил України, а й для підготовки фахівців різного профілю в системі вітчизняної ступеневої вищої освіти.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Методичний компонент являє собою комплекс методичного забезпечення освітньо-професійної підготовки майбутніх військово-морських фахівців, який передбачає технології, методики та змістовий блоковий / модульний розподіл інформаційного контенту, що супроводжується практичними (усі види практик, стажування тощо) та контрольньо-рефлексивними завданнями поглибленого типу (ускладненими) задля формування необхідних професійно-прикладних компетентностей. Перспективами подальших досліджень вбачаємо окреслення мовного (комунікативного) та інформаційно-аналітичного компонентів системи ступеневої підготовки майбутніх офіцерів ВМС ЗСУ.

Список бібліографічних посилань

1. Шевченко Р.І. Базові засади ступеневої підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої військово-морської освіти в системі неперервної освіти. *Педагогічний альманах*. 2019, Вип. 43. С. 192–198.
2. Шевченко Р.І. Ступеневість підготовки майбутніх офіцерів ВМС ЗСУ в закладах вищої освіти: військово-цивільне нормативне забезпечення. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2020. № 28. С. 190–199.
3. Концепція підготовки Збройних Сил України. Затверджена наказом Міністра оборони України від 22.02.2016 № 95. URL: <https://www.ukr.military.com/2016/02/concept-of-the-armed-forces-of-ukraine.html> (дата звернення: 06.07.2020)
4. Про затвердження Положення про особливості організації освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти: Наказ Міністерства оборони України 09.01.2020 № 4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-20#Text> (дата звернення: 06.07.2020)
5. Нешадим М.І. Військова освіта України: історія, теорія, методологія, практика. Київ: Київський ун-т, 2003. 852 с.
6. Організація Північноатлантичного договору (NATO – North Atlantic Treaty Organisation). URL: <https://menr.gov.ua/content/organizaciya-pivnichnoatlantichnogo-dogovoru-nato--north-atlantic->

treaty-organisation.html (дата звернення: 06.08.2020)

7. Організаційно-методичні засади адаптації та впровадження інноваційних педагогічних технологій та методик, застосовуваних у військових навчальних закладах провідних країн-членів НАТО, в освітній процес ВВНЗ, ВНП ЗВО України: Тематична розробка Збройних Сил України.
 8. Положення про організацію освітнього процесу в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія». URL: ?-http://fvms.onma.edu.ua/Положення%20про%20організацію%20освітнього%20процесу%20 Інституту%20ВМС.pdf (дата звернення: 26.07.2020)
- References**
1. Shevchenko R. (2019). The Basic principles of future specialists' phased education in Naval higher educational institutions within the frameworks of continuous education system. *Pedagogical almanac*, 43: 192–198.
 2. Shevchenko R. (2020). The degree of future Naval officers' training at higher education establishments: military-civilian regulatory support. *Pedagogical education: theory and practice*, 28: 190–199.
 3. The concept of training the Armed Forces of Ukraine. Approved by the order of the Minister of Defense of Ukraine dated 22.02.2016 № 95. Retrieved 06/07/2020, from <https://www.ukrmilitary.com/2016/02/concept-of-the-armed-forces-of-ukraine.html>
 4. On approval of the Regulations on the peculiarities of the organization of educational activities in higher military educational institutions of the Ministry of Defense of Ukraine and military educational units of higher education institutions: Order of the Ministry of Defense of Ukraine 09.01.2020 № 4. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-20#Text>
 5. Neschadym M.I. (2003). Military education of Ukraine: history, theory, methodology, practice. Kyiv: Kyiv University. 852 c. (in Ukr.).
 6. North Atlantic Treaty Organization (NATO). Retrieved from <https://menr.gov.ua/content/organizaciya-pivnichnoatlantichnogo-dogovoru-nato--north-atlantic-treaty-organisation.html>
 7. Organizational and methodological principles of adaptation and implementation of innovative pedagogical technologies and methods used in military educational institutions of leading NATO member countries in the educational process of higher education institutions of Ukraine: Thematic research of the Armed Forces of Ukraine.
 8. Regulations on the organization of the educational process at the Institute of Naval Forces of the National University "Odessa Maritime Academy". Retrieved from <http://fvms.onma.edu.ua/Regulations%20about%20organization%20of%20educational%20process%20Institute%20VMS.pdf>

SHEVCHENKO Ruslan,

PhD in Military Sciences, Associate Professor of Tactics and general military disciplines Department
Naval Institute of National university "Odessa maritime academy"

METHODOLOGICAL COMPONENT OF THE FUTURE NAVAL OFFICERS' DEGREE TRAINING SYSTEM

Summary. *Introduction. Improving the educational process, which does not require significant material costs, in modern conditions remains important and even the only possible way to increase the quality of experts' training at higher educational establishments. One of the most important steps in this direction should be the formation of scientifically substantiated methods of developing special training programs that meet not only today's requirements but also the prospects for the development of the navy. Future sailors' training includes a system of degree training, which contains professional naval, leadership, language (communicative), information-analytical, methodical components.*

The purpose of the article is to distinguish and outline the methodological component of the future naval officers' degree training system at higher military educational establishments.

Methods. The following methods were used: theoretical (description, generalization, comparison) and empirical (the study of activity products and documents, content analysis, design).

Results. The methodical component is defined taking into account the main provisions of the "Standard Basic Curriculum for the Command Training in the Special Military Education System", developed by a group of teachers from particular NATO member countries under the aegis of the Academy of the Canadian Armed Forces on behalf of NATO. The purpose of this document is to assist partner countries in the form of in-depth training tasks and a

program of special military education training courses for the training of command staff.

The distribution of information content and organizational and methodical forms in accordance with the stages of command staff training in the system of special military education by sections is defined: Profession of military personnel; Command, team skills, and ethics; Defense research and security issues. The basic principles of designing technologies and methods for their application/implementation in the educational process of future professionals' training are highlighted.

Originality. The methodical component is singled out and characterized as one of the components of the future naval officers' degree training system at higher military educational establishments of Ukraine.

Conclusions. The methodical component is a set of methodological provisions for educational and professional training of future naval specialists. It provides technologies, methods, and content block / modular distribution of information content, accompanied by practical and control-reflexive tasks of in-depth type (more complicated) for the formation of the necessary professional and applied competencies of future naval officers.

Keywords: *Naval Forces; Armed Forces of Ukraine; multistage training; Command Training; Standard Basic Curriculum; methodical component.*

*Одержано редакцією 30.07.2020
Прийнято до публікації 19.08.2020*